

ZÁKON

ze dne 2021

o některých úpravách v oblasti pojistného na veřejné zdravotní pojištění v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2021

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1

(1) Zálohu na pojistné do výše pojistného vypočítaného z jedné dvanáctiny minimálního vyměřovacího základu podle § 3a zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění¹ za období od začátku ledna 2021 do konce června 2021 osoba samostatně výdělečně činná neplatí. Provedla-li osoba samostatně výdělečně činná platbu zálohy na pojistné za některý kalendářní měsíc tohoto období, použije se na úhradu splatných závazků a poté záloh na pojistné na další kalendářní měsíce roku 2021.

(2) Osoba samostatně výdělečně činná, jejíž záloha na pojistné v období podle odstavce 1 je vyšší než výše pojistného vypočítaného z jedné dvanáctiny minimálního vyměřovacího základu podle § 3a zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění,¹ je povinna zaplatit pouze rozdíl mezi výší zálohy na pojistné a výší pojistného vypočítaného z jedné dvanáctiny minimálního vyměřovacího základu podle § 3a zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění.¹

(3) Pojistné, které by osoba samostatně výdělečně činná byla povinna platit formou záloh podle odstavce 2 za období od začátku ledna 2021 do konce června 2021, lze zaplatit až formou doplatku pojistného, a to nejpozději do 8 dnů po dni, ve kterém byl, popřípadě měl být podán přehled podle § 24 odst. 2 zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění¹ za rok 2021. Postupuje-li osoba samostatně výdělečně činná podle věty první, ustanovení § 7 odst. 2 zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění¹ se pro zálohy na pojistné v období podle věty první v roce 2021 nepoužije.

(4) Záloha na pojistné, kterou by zaplatila za období od ledna 2021 do června 2021 osoba samostatně výdělečně činná, se považuje za zaplacenou do výše pojistného vypočítaného z jedné dvanáctiny minimálního vyměřovacího základu podle § 3a odst. 2 zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění.¹

§ 2

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

---

¹ zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu

V souvislosti se vznikem a rozšířením onemocnění COVID-19 způsobeným novým koronavirem SARS-CoV-2 byla realizována řada omezujících opatření, která mají a nadále budou mít negativní dopad na velký počet podnikatelských subjektů, zejména došlo k omezení nebo zastavení provozu a obchodní činnosti velkého počtu těchto subjektů. Došlo také k velkým změnám v chování spotřebitelů a ani po obnovení činnosti se ekonomická situace mnoha podnikatelských subjektů dostatečně nezlepšuje.

U mnoha zaměstnavatelů došlo k tak výraznému propadu tržeb, že se dostávají do problémů nejen s likviditou, ale i s pokrytím svých nákladů. Jednou z těchto položek jsou též povinné zálohy na pojistné na veřejné zdravotní pojištění u OSVČ.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Z důvodu výše uvedeného se navrhuje prominutí placení povinných záloh na pojistné na veřejné zdravotní pojištění u OSVČ za měsíce leden až červen 2021. Pro placení pojistného za rok 2021 se budou tyto zálohy považovat za zaplacené, ovšem maximálně do výše minimálních záloh platných pro rok 2021. Cílem snížení odvodového zatížení OSVČ je umožnit jim překonat toto kritické období při udržení podnikání a zachovat jejich schopnost pokračovat v podnikání i po jeho skončení v plném rozsahu.

Druhým důležitým důvodem pro zmíněnou právní úpravu je též usnesení Poslanecké sněmovny z 11. února 2021, který Poslanecká sněmovna vyzývá vládu, aby připravila program na záchranu drobných a středních podnikatelů formou odpuštění odvodů u živnostníků a odvodů sociálního pojištění pro malé firmy, tedy obnovení programu Antivirus C.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Předložený návrh je v souladu se všemi právními předpisy, které jsou součástí ústavního pořádku České republiky. Jeho cílem je podpořit právo na podnikání podle čl. 26 odst. 1 Listiny.

4. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie a judikaturou soudních orgánů Evropské unie

Předložený návrh se nedotýká právních předpisů Evropské unie ani judikatury soudních orgánů Evropské unie.

5. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navržená právní úprava se nedotýká mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, tudíž zde není ani založen rozpor.

6. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah na státní rozpočet a rozpočty krajů a obcí

Navrhovaná právní úprava se pozitivně projeví ve sféře osob samostatně výdělečně činných, které budou bez ohledu na to, zda ve stanoveném období vykonávaly výdělečnou činnost, osvobozeny od povinnosti platit pojistné formou zálohových plateb. Předpokládaný okamžitý negativní dopad do prostředků systému veřejného zdravotního pojištění za období 6 měsíců může činit až 6,9 mld. Kč.

V souvislosti s výše uvedeným je třeba upozornit na propad příjmů systému veřejného zdravotního pojištění a předpokládané navýšení nákladů na zdravotní služby související s probíhající pandemií, a s tím souvisejícím systémem veřejného zdravotního pojištění ke konci roku 2020 a podobným očekávaným vývojem v roce 2021. V takovém scénáři klesne schopnost některých zdravotních pojišťoven řádně plnit své závazky vůči poskytovatelům zdravotních služeb ještě do konce letošního roku. Sekundárně pak může dojít k problémům na straně poskytovatelů zdravotních služeb a tím snížení dostupnosti zdravotních služeb. Přestože krátkodobě lze patrně díky rezervám zdravotních pojišťoven takovému vývoji ještě předejít, dlouhodobě vážně hrozí, že zmíněné rezervy budou zcela vyčerpány a bez potřebných opatření bude ohrožena dostupnost zdravotních služeb ve svém celku. Lze očekávat, že v důsledku nedostatečných finančních prostředků bude v budoucnu nezbytné snižovat úhrady poskytovatelům zdravotních služeb v řádu miliard Kč.

Nelze přitom odhlédnout od toho, že zdravotnictví bude nezbytné financovat i v následujících letech, což v případě vyčerpání zůstatků a očekávaného pokračování ekonomické krize bude vysoce obtížné. V případě předchozí krize po roce 2008 byly disponibilní zůstatky zdravotních pojišťoven rozpouštěny postupně v období následujících 5 let, což umožnilo udržet dostupnost zdravotních služeb na velmi vysoké úrovni i v období krize.

Navržené opatření nemá žádný dopad na rozpočty krajů a obcí.

7. Zhodnocení dopadů navrhované právní úpravy ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navržená úprava nenese dopady na ochranu soukromí a osobních údajů.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Navržená úprava nikterak nemění potenciál vzniku korupčních rizik.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navržená právní úprava nemá vliv na bezpečnost ani obranu státu.

10. Způsob projednání návrhu zákona

Současně s předložením návrhu zákona se navrhuje Sněmovně, aby s návrhem zákona vyslovila souhlas již v prvním čtení podle § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, a to s ohledem na nutnost co nejrychlejšího zmírnění dopadů pandemie COVID-19.

11. Soulad navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh novely zákona odpovídá ústavnímu pořádku a neodporuje ani mezinárodním smlouvám, kterými je Česká republika vázána podle článku 10 Ústavy ČR.

II. Zvláštní část

K § 1

V případě pojistného osob samostatně výdělečně činných se navrhuje, aby bylo zakotveno plošné odpuštění záloh na pojistné v období měsíce ledna až června 2021 až do výše pojistného vypočítaného z minimálního vyměřovacího základu. Splacení pojistného vzniklého v tomto období, které je vyšší než pojistné vypočtené z minimálního vyměřovacího základu, poté může (ale nemusí) osoba samostatně výdělečně činná odložit až do podání přehledu o příjmech a výdajích za rok 2021 v roce 2022, resp. do 8 dní po podání tohoto přehledu. Předkladatel nicméně předpokládá, že některé osoby samostatně výdělečně činné, které nejsou v současné době dotčeny opatřeními souvisejícími s vyhlášením nouzového stavu, budou pojistné nad rámec pojistného vypočteného z minimálního vyměřovacího základu nemusí nadále platit prostřednictvím záloh ve standardním termínu. Předejdou tak tomu, aby v příštím roce musely jednorázově provést vysoký doplatek pojistného podle přehledu o příjmech a výdajích.

K § 2

Vzhledem k nezbytnosti a časové naléhavosti se navrhuje účinnost zákona dnem jeho vyhlášení. Toto řešení je v souladu s ustanovením § 3 odst. 4 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, ve znění pozdějších předpisů.

V Praze, dne: 24. 4. 2021

Předkladatelé:

Zbyněk Stanjura v. r.
Petr Fiala v. r.
Markéta Pekarová Adamová v. r.
Vlastimil Válek v. r.
Marian Jurečka v. r.
Jan Bartošek v. r.
Jan Bauer v. r.
Jaroslav Vymazal v. r.
Stanislava Blaha v. r.
Libor Hoppe v. r.
Pavel Blažek v. r.
Marek Benda v. r.
Bohuslav Svoboda v. r.
Pavel Žáček v. r.
Pavel Šindelář v. r.
Martin Baxa v. r.
Jaroslav Martinů v. r.
Petr Beitzl v. r.
Jakub Janda v. r.
Karel Krejza v. r.
Vojtěch Munzar v. r.
Petr Bendl v. r.
Jan Skopeček v. r.
Martin Kupka v. r.

Marek Výborný v. r.
Pavel Bělobrádek v. r.
Pavla Golasowská v. r.
Stanislav Juránek v. r.
Jan Čížinský v. r.
Vít Kaňkovský v. r.
Jiří Mihola v. r.
Dominik Feri v. r.
František Vácha v. r.
Jan Jakob v. r.
Karel Schwarzenberg v. r.
Helena Langšádlová v. r.